

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Co/6/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120206814
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Katková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6120206814.2

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Katkovej a sudcov JUDr. Ivica Hanuskovej a JUDr. Danice Kočíckovej, v spore žalobcov 1/ L. Z., narodenej XX. XX. XXXX, trvale bytom O. č. XXX, XXX XX O., 2/ I. Z., narodenej XX. XX. XXXX, trvale bytom O. č. XXX, XXX XX O., zastúpenej žalobkyňou 1/, 3/ S. Ujpála, narodeného XX. XX. XXXX, trvale bytom B. č. 6, XXX XX F. Z., proti žalovaným 1/ Prvá stavebná sporiteľňa, a. s., so sídlom Bajkalská č. 30, 829 48 Bratislava, IČO: 31 335 004, 2/ Dražby a reality PAMAŠA, s. r. o., so sídlom Kalvínske námestie č. 2, 934 01 Levice, IČO: 36 706 655, právne zastúpenému JUDr. Ľubošom Noskovičom, advokátom, so sídlom Líščie nivy č. 7, 821 08 Bratislava, o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalobcov 1/, 2/, 3/ proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 13C/2/2020-120 z 29. septembra 2020, takto

rozhodol:

I.. Odvolanie žalobkýň 1/, 2/ o d m i e t a.

II. Návrh žalovaného 1/ na pripustenie zmeny na strane žalovaného 1/ z a m i e t a.

III. Uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica vo výroku, ktorým návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol (prvý výrok) m e n í t a k , žalovaný 1/ j e p o v i n n ý zdržať sa výkonu záložného práva nehnuteľností evidovaných Okresným úradom Banská Bystrica, katastrálnym odborom, na LV č. XXX, pre okres N. N., obec O., katastrálne územie O., ako rodinný dom súp. č. XXX stojaci na parcele Y. č. XXX, parcela Y. č. XXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 79 m,2 parcela CKN č. XXX - záhrada o výmere 497 m², v podielovom spoluvlastníctve žalobkýň 1/, 2/, a to v spoluvlastníckom podiele žalobkyne 1/ 3-ina a v spoluvlastníckom podiele žalobkyne 2/ 1-ina, do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 17Csp/4/2020.

IV. Žalovaný 2/ j e p o v i n n ý zdržať sa realizácie dobrovoľnej dražby nehnuteľností evidovaných Okresným úradom N. N., katastrálnym odborom, na LV č. XXX, pre okres N. N., obec O., katastrálne územie O., ako rodinný dom súp. č. XXX stojaci na parcele CKN č. XXX, parcela CKN č. XXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 79 m,2 parcela CKN č. XXX - záhrada o výmere 497 m², v podielovom spoluvlastníctve žalobkýň 1/, 2/, a to v spoluvlastníckom podiele žalobkyne 1/ 3-ina a v spoluvlastníckom podiele žalobkyne 2/ 1-ina, do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 17Csp/4/2020.

V. Uznesenie Okresného súdu N. N. vo výroku o trovách konania (druhý výrok) z r u š u j e .

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej aj „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“, resp. „prvoinštančný súd“) odvolaním napadnutým uznesením zo dňa 29. 09. 2020 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol (prvý výrok).

O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol tak, že žalobcovia 1/, 2/, 3/ sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovaným 1/, 2/ náhradu trov konania v rozsahu 100 %, do 3 dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým vyšší súdny úradník rozhodne o ich výške (druhý výrok).

Z odôvodnenia uznesenia prvoinštančného súdu vyplýva, že žalobcovia 1/-3/ sa návrhom domáhali nariadenia neodkladného opatrenia, a to uloženia povinnosti žalovanému 1/ zdržať sa výkonu záložného práva nehnuteľností evidovaných na LV č. XXX, nachádzajúcich sa v k. ú. O., obec O., okres N. N., vedených Okresným úradom N. N., katastrálny odbor ako CKN parc. č. XXX - zastavené plochy a nádvorcia o výmere XX m², CKN parc. č. XXX - záhrada o výmere 497 m², stavba - rodinný dom so súp. č. XXX stojaci na CKN parc. č. XXX, vo vlastníctve žalobkyne 1/ v spoluvlastníckom podiele 3, žalobkyne 2/ v spoluvlastníckom podiele 1 (ďalej aj „nehnuteľnosti“), až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej a zároveň uloženia povinnosti žalovanému 2/ zdržať sa realizácie dobrovoľnej dražby nehnuteľností, až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej. Uviedli, že vo veci samej sa mienia domáhať voči žalovanému 1/ určenia, že nemá právo na pohľadávku tak, ako bola vyčíslená vo vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo dňa 15. 11. 2017, ktorou žalovaný 1/ zosplatnil úver poskytnutý na základe Zmluvy o medziúvere a stavebnom úvere zo dňa 24. 05. 2012.

Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia žalobcovia 1/-3/ odôvodnili potrebou bezodkladnej úpravy pomerov strán. Poukázali na to, že žalovaný 1/ ako záložný veriteľ sa výkonom záložného práva nehnuteľností vo vlastníctve žalobkyň 1/, 2/ formou dobrovoľnej dražby (mala sa konať dňa 22. 01. 2020) prostredníctvom žalovaného 2/ (dražobníka) snažil vymôcť pohľadávku, ktorej existencia v uplatnenej výške je sporná (neexistuje, má základ v neprijateľnej zmluvnej podmienke, je v rozpore so zákonom). Uviedli, že žalobca 3/ uzatvoril so žalovaným 1/ Zmluvu o medziúvere a stavebnom úvere zo dňa 24. 05. 2012 (ďalej aj „Zmluva o úvere,“ resp. „úverová zmluva“). Na zabezpečenie pohľadávky z úverovej zmluvy uzatvorili žalobkyňa 1/ a jej manžel Ján Sámel, ako bezpodieloví spoluvlastníci nehnuteľností, so žalovaným 1/ zmluvu o zriadení záložného práva na nehnuteľný majetok a mandátnu zmluvu zo dňa 18. 05. 2012 (ďalej aj „Záložná zmluva“). Toho času sú podielovými spoluvlastníkmi založených nehnuteľností žalobkyne 1/, 2/. Listom zo dňa 29. 12. 2017 oznámil žalovaný 1/ žalobcom 1/, 2/, 3/, že pristupuje k výkonu záložného práva predajom založených nehnuteľností v prospech žalovaného 1/ formou dobrovoľnej dražby, pretože žalovaný 3/ nevysporiadal svoj dlh z úverovej zmluvy, ktorý ku dňu 29. 12. 2017 predstavoval 39.941,45 Eur s prísl. (úroky, trovy súvisiace s vymáhaním).

Súd prvej inštancie uviedol, že z návrhu na vykonanie dobrovoľnej dražby zo dňa 06. 11. 2019, z vyhlásenia žalovaného 1/ o pohľadávke zo dňa 06. 11. 2019, ako aj zo zmluvy o vykonaní dobrovoľnej dražby uzatvorenej medzi žalovanými 1/, 2/ dňa 17. 12. 2019 vyplynulo, že pohľadávka žalovaného 1/ mala byť splatná dňa 15. 11. 2017 a ku dňu 06. 11. 2019 ju má tvoriť dlžná suma 47.639,62 Eur s tým, že pohľadávka je naďalej úročená úrokom za úver 5,79 % zo sumy 37.622,57 Eur od 07. 11. 2019 do zaplatenia a 5 % úrokom z omeškania zo sumy 39.441,14 Eur od 07. 11. 2019 do zaplatenia a náklady spojené s uplatnením pohľadávky. Podľa názoru žalobcov 1/-3/ vyhlásenie mimoriadnej splatnosti zo dňa 15. 11. 2017 je neplatný právny úkon, pretože: a) nebolo žalobcovi 3/ zo strany žalovaného 1/ nikdy doručené, b) je v rozpore s § 53 ods. 9 OZ, pretože v čl. VI bod 3 úverovej zmluvy upravujúcom dohodu na predčasnom zosplatnení úveru, nie je zakomponovaná druhá podmienka zosplatnenia úveru, že veriteľ súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva (tzv. upozorňujúca výzva), c) žalovaný 1/ si zaúčtoval prijaté plnenia od žalobcu 3/ aj na poplatky za vedenie účtu medziúveru v zmysle čl. II ods. 7, ods. 9 bod 7 úverovej zmluvy, napriek tomu, že súd vyhlásil túto zmluvnú podmienku za neprijateľnú rozsudkom Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 1C/91/2013 zo dňa 28. 10. 2015 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu Prešov sp. zn. 6Co/18/2016 zo dňa 11. 10. 2016, d) žalovaný 1/ má nárok na úrok z úveru len do dňa zosplatnenia úveru (15. 11. 2017), po zosplatnení len na úroky z omeškania (IV. ÚS 476/2012 zo dňa 18. 09. 2012, NS SR sp. zn. 4Obo/143/1998). Žalovaný 1/ mieni realizovať záložné právo napriek tomu, že neumožnil efektívnu ochranu práv žalobcov 1/-3/ v súdnom konaní. Výkonom záložného práva, či uskutočnením dobrovoľnej dražby, by boli vážne ohrozené práva žalobcov 1/, 2/, keď je priamo a bezprostredne ohrozené právo na obydlie na základe uplatnenia pohľadávky, ktorej pravosť a splatnosť je minimálne sporná. Zároveň by sa žalovaný 1/ prostredníctvom tohto výkonu bezdôvodne obohatil, keď by získal od žalobcu 3/ plnenie, na ktoré nemá zákonný nárok. Žalobcovia 1/-3/ majú naliehavý právny záujem na tom, aby sa odstránil nezákonný stav vyvolaný žalovaným 1/, ktorý na základe konania žalovaného 2/ nepochybne smeruje k výkonu záložného práva pre neexistujúcu pohľadávku žalovaného 1/, čím je vlastnícke právo žalobkyň 1/, 2/ k založeným nehnuteľnostiam priamo ohrozené, keďže nedôvodným výkonom záložného práva by došlo k nenávratnej ujme na ich právach v podobe straty obydlija a súčasne aj majetkovej ujmy žalobcov 1/, 2/, 3/.

Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, 2 písm. d), § 328 ods. 2, § 329 ods. 1 veta prvá zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“), § 53 ods. 10, § 151a, § 151j ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Občiansky zákonník“ resp. „OZ“).

Súd prvej inštancie mal osvedčené, že dňa 24. 05. 2012 bola medzi žalovaným 1/ ako veriteľom a žalobcom 3/ ako dlžníkom uzatvorená Zmluva o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere, na základe ktorej sa žalovaný 1/ zaviazal poskytnúť žalobcovi 3/ medziúver pod číslom 3050199 6 05 vo výške 47.000,- Eur na preklenutie obdobia do pridelenia cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení, pričom po pridelení tejto cieľovej sumy a súčasne pri dodržaní všeobecných zmluvných podmienok sa medziúver zúčtuje bez osobitnej dohody s nasporenou sumou na účte stavebného sporenia na stavebný úver pod číslom 3050199 4 02 vo výške cca 28.200,- Eur. Presná výška stavebného úveru sa rovná rozdielu cieľovej sumy a nasporenej sumy pri pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení. Žalobca 3/ sa zaviazal vkladať na účet zmluvy o stavebnom sporení pravidelné mesačné vklady vo výške 75,20 Eur úročené 2 % ročne a splácať úroky z medziúveru pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 109,28 Eur po dobu 12 mesiacov, resp. vo výške 226,78 Eur po uplynutí 12 mesiacov s tým, že splátky sú splatné k prvému dňu v mesiaci. Podľa čl. VI bod 3 zmluvy, v prípade omeškania dlžníka s viac ako dvoma splátkami alebo jednou splátkou po dobu dlhšiu ako 3 mesiace je veriteľ oprávnený požadovať zaplatenie celého zostatku dlhu pred dohodnutou dobou splatnosti. Súd prvej inštancie Zmluvu o úvere posúdil ako spotrebiteľskú v zmysle § 52 a nasl. OZ, keďže žalovaný 1/ ako dodávateľ konal pri plnení a uzatváraní zmluvy v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 3 OZ) a žalobca 3/ - fyzická osoba nekonal pri uzatváraní zmluvy v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti (§ 53 ods. 4 OZ). V posudzovanej veci sa nejednalo o zmluvu o spotrebiteľskom úvere v režime zákona č. 129/2010 Z. z., vzhľadom na účel poskytnutia úveru (čl. I. bod 2 zmluvy v spojení § 1 ods. 3 písm. d/ zákona č. 129/2010 Z. z.).

Zmluvou o zriadení záložného práva na nehnuteľný majetok zo dňa 18. 05. 2012 uzatvorenou medzi žalovaným 1/ ako záložným veriteľom, žalobkyňou 1/ a jej manželom ako záložcami, bola zabezpečená pohľadávka s príslušenstvom z úverovej zmluvy záložným právom zriadeným k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. 144 v k. ú. O. - rodinný dom súp. č. XXX, parcely CKN č. XXX, CKN č. XXX (ďalej aj „záloh“). Zmluvné strany sa dohodli, že ak pohľadávka zabezpečená záložným právom nie je riadne a včas splnená, môže záložný veriteľ začať výkon záložného práva spôsobmi uvedenými v záložnej zmluve (čl. IV), t. j. vrátane predaja nehnuteľností na dražbe podľa zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách. Uzatvorenie ani platnosť úverovej zmluvy a zmluvy o zriadení záložného práva neboli podľa súdu prvej inštancie sporné.

Z informačného výpisu z listu vlastníctva č. 144 pre k. ú. O. súd prvej inštancie zistil, že vlastníckymi zálohu sú žalobkyne 1/, 2/.

Nebolo sporné, že žalobca 3/ prestal úver splácať riadne a včas, v dôsledku čoho ho žalovaný 1/ predčasne zosplatnil a pristúpil k výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou zálohu. K realizácii dobrovoľnej dražby zálohu dražobníkom - žalovaným 2/, ktorá sa mala konať podľa Oznámenia o dobrovoľnej dražbe č. A 41/2019 dňa 22. 01. 2020 nedošlo, nakoľko súd prvej inštancie uznesením č. k. 13C/2/2020-38 zo dňa 20. 01. 2020 uložil žalovanému 1/ povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva a žalovanému 2/ zdržať sa realizácie dobrovoľnej dražby. Uznesenie súdu prvej inštancie bolo zrušené uznesením Krajského súdu N. N. č.k.13Co/31/2020-104 zo dňa 28. 07. 2020. V tejto súvislosti súd prvej inštancie uviedol, že v dôsledku pandémie Covid -19 nebolo možné pristúpiť k výkonu záložného práva v čase do 31. mája 2020 (§ 6, 7 zákona č. 62/2020 o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby Covid-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony).

Zo zmluvy o vykonaní dobrovoľnej dražby uzatvorenej medzi žalovanými 1/, 2/ dňa 17. 12. 2019 vyplynulo, že pohľadávka žalovaného 1/ bola zosplatnená k 15. 11. 2017 a predstavuje sumu 47.639,62 Eur s úrokom za úver vo výške 5,79 % (ročne) zo sumy 37.622,57 Eur od 07. 11. 2019 do zaplatenia a s úrokom z omeškania 5 % (ročne) zo sumy 39.441,14 Eur od 07. 11. 2019 do zaplatenia a náklady spojené s uplatnením pohľadávky.

Súd prvej inštancie uviedol, že hoci žalobcovia 1/-3/ spochybňujú účinné zosplatnenie úveru v zmysle § 53 ods. 9 OZ k 15. 11. 2017, a teda právo žalovaného 1/ na celú pohľadávku z úveru, svoje tvrdenia ničím nepreukázali. Súd prvej inštancie mal naopak z listín predložených v odvolacom konaní preukázané, že žalovaný 1/ listom zo dňa 06. 10. 2017, neprevzatým žalovaným 3/ v odbernej lehote (uloženým na pošte dňa 11. 10. 2017), upozornil žalobcu 3/ ako dlžníka, že ak v lehote do 16. 10. 2017 neuhradí omeškané splátky vo výške 4.250,44 Eur, vyhlási mimoriadnu splatnosť úveru. Keďže dlžné splátky neboli uhradené, žalovaný 1/ vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu 15. 11. 2017 a požadoval

okamžité vrátenie dlžnej sumy vrátane príslušenstva, ktorá ku dňu 15. 11. 2017 predstavovala 39.441,14 Eur. O tejto skutočnosti upovedomil žalovaného 3/ listom zo dňa 15. 11. 2017, ktorý si ho neprevzal v odbernej lehote (uložený podľa fotokópie zásielky na pošte dňa 20. 11. 2017). Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie konštatoval, že žalovaný 1/ dodržal zákonné podmienky pre predčasné zosplatnenie úveru v zmysle § 565 a § 53 ods. 9 OZ, keď možnosť zosplatnenia strany dohodli v čl. VI. bod 3 zmluvy, žalovaný 1/ pristúpil k zosplatneniu úveru k 15. 11. 2017 až po tom, čo žalobca 3/ bol viac ako 3 mesiace v omeškaní so splátkou a vopred žalobcu 3/ na túto možnosť upozornil v lehote aspoň 15 dní pred zosplatnením (výzvou zo dňa 06. 10. 2017). Nakoľko žalobca 3/ neprevzal zásielky v odbernej lehote, účinky doručenia nastali v danom prípade podľa ustálenej súdnej praxe uložením zásielok na pošte, kedy sa dostali do dispozície žalobcu 3/, ktorý mal objektívnu možnosť sa s nimi oboznámiť (rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Obdo/63/2005, sp. zn. 5Cdo/129/2010). Podľa názoru súdu prvej inštancie nie je pravdivé tvrdenie žalobcu 3/, že oznámenie o zosplatnení úveru mu nikdy nebolo doručené a nebolo preukázané ani tvrdenie, že zosplatnenie je neplatné.

Ďalej žalobcovia 1/-3/ nepreukázali (napr. výpisom z účtu), že by im boli neoprávnene účtované poplatky za vedenie účtu medziúveru, čo žalovaný 1/ poprel. Keďže v súvislosti s poplatkami za vedenie úverového účtu Zákon o bankách s účinnosťou od 10. 06. 2013 zakázal bankám požadovať od spotrebiteľa úhradu poplatkov, náhradu nákladov alebo inú odplatu za správu úverového účtu (§ 37 ods. 21, toho času 37 ods. 17 zákona č. 483/2001 Z. z.), pričom sa uplatňuje na poplatky za správu úveru splatné od 09. 06. 2013 (§ 122s ods. 4 zákona č. 483/2001 Z. z.), súd prvej inštancie uveril tvrdeniu žalovaného 1/, že žiadne poplatky za vedenie účtu od účinnosti novely Zákona o bankách neúčtoval.

K zmluvným úrokom po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru súd prvej inštancie uviedol, že v zmysle rozhodnutia NS SR sp. zn. 5Cdo/42/2020 zo 16. 06. 2020 v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi prináleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí. Veriteľ teda má nárok na dohodnutý zmluvný úrok aj po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru do zaplatenia istiny, najdlhšie však do termínu konečnej splatnosti úveru podľa zmluvy.

Súd prvej inštancie konštatoval, že relevantná súdna prax dospela k záveru, že právna úprava dobrovoľných dražieb, resp. možnosť vymoženia plnení spotrebiteľských zmlúv takouto formou, nie je v rozpore s ochranou spotrebiteľa vyplývajúcou z práva únie Európskej únie, a to za predpokladu, že príslušná právna úprava umožňuje zabezpečenie ochrany práv spotrebiteľa, resp. ju aspoň prakticky neznemožňuje alebo nadmerne nezaťažuje (viď. rozsudok Súdného dvora EÚ sp. zn. C-34/13 Monika Kušionová proti SMART Capital a. s. zo dňa 10. 09. 2014, rozhodnutie NS SR sp. zn. 5Cdo/113/2017 zo dňa 25. 04. 2019). Ústavný súd SR v uznesení sp. zn. PL ÚS 23/2014 zo dňa 24. 09. 2014 skonštatoval, že Občiansky zákonník vychádza z toho, že samotné uzatvorenie zmluvy o zriadení záložného práva prináša so sebou možnosť pre záložného veriteľa, speňažiť záloh prostredníctvom dobrovoľnej dražby. Argumentácia žalobkyne o nezlučiteľnosti s ústavnou zásadou rovnosti všetkých subjektov v právach nemohla obstáť, keďže dobrovoľná dražba sa odvíja od predchádzajúceho úkonu vlastníka, ktorý dal súhlas na budúce speňaženie určitého svojho majetku, určitým spôsobom, regulovaným právom (zákon o dobrovoľných dražbách) a právna úprava ukladá povinnosť strieť výkon dobrovoľnej dražby nielen s takýmto záložným právom, ktoré vzniklo na základe zmluvy, ale aj s tým, ktoré vzniklo zo zákona. Záložný veriteľ je podľa názoru ústavného súdu oprávnený navrhnúť výkon záložného práva prostredníctvom dobrovoľnej dražby aj bez exekučného titulu, priznávajúceho mu zabezpečenú pohľadávku voči vlastníkovi veci. Tomu potom patrí na ochranu vlastníckeho práva žaloba o neplatnosť dobrovoľnej dražby (viď § 21 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z. z.). Keďže žalobcovia 1/-3/ netvrdili žiadne ďalšie skutočnosti, z ktorých by vyplývalo, že pohľadávku žalovaného 1/ považujú za nedôvodnú, neosvedčili potrebu bezodkladnej úpravy pomerov tak ako sa jej domáhali, preto súd prvej inštancie návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

V súlade s § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP súd prvej inštancie priznal úspešným žalovaným 1/, 2/ nárok na náhradu trov konania voči neúspešným žalobcom 1/, 2/, 3/ v celom rozsahu s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti uznesenia vyšší súdny úradník samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 CSP).

2. Proti uzneseniu prvoinštančného súdu podali žalobcovia 1/, 2/ a 3/ odvolanie.

Navrhli, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zmenil tak, že uloží žalovanému 1 / povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva nehnuteľností vo vlastníctve žalobkyne 1/ v spoluvlastníckom podiele 3 a vo vlastníctve žalobkyne 2/ v spoluvlastníckom podiele 1, až do právoplatného rozhodnutia Okresného súdu Rimavská Sobota pod sp. zn. 17Csp/4/2020 a zároveň uloží žalovanému 2/ povinnosť zdržať sa realizácie dobrovoľnej dražby nehnuteľností vo vlastníctve

žalobkyne 1/ v spoluvlastníckom podiele 3 a vo vlastníctve žalobkyne 2/ v spoluvlastníckom podiele 1, až do právoplatného rozhodnutia Okresného súdu Rimavská Sobota pod sp. zn. 17Csp/4/2020.

Podľa ich názoru uznesenie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, pričom rozhodnutie prvoinštančného súdu je arbitrálne, keď sa prvoinštančný súd nesprávne a nedostatočne vysporiadal s ich podstatnými argumentmi s tým, že uznesenie súdu prvej inštancie je v rozpore s princípom právnej istoty podľa Čl. 2 ods. 2 CSP.

Nestotožnili sa s tvrdeniami súdu prvej inštancie a jeho právnym názorom, že nebolo preukázané, že zosplatenie úveru je neplatné

Poukázali na to, že zmluvné podmienky, ktoré vyplývajú z úverovej zmluvy, VPSS a v ktorej si žalovaný 1/ dojednal pre prípad oneskorenia so splácaním úveru právo na zosplatenie celého úveru, spôsobuje v zmysle § 53 ods. 1 OZ značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalobcu 3/, ako spotrebiteľa, nakoľko sa neprimerane v neprospech žalobcu 3/ odchyľuje od ustanovenia § 53 ods. 9 OZ v spojení s § 565 OZ, a preto sú tieto zmluvné podmienky neplatné podľa § 53 ods. 5 OZ. Vzhľadom na neplatné zmluvné podmienky nemohlo dôjsť k platnému vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru.

Zotrvali na tom, že vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 15. 11. 2017 a ani výzva, ktorá mala predchádzať vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 06. 10. 2017, nikdy neboli zo strany žalovaného 1/ doručené žalobcovi 3/, pričom doručenie oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru, ako aj doručenie výzvy je základným predpokladom pre platné uplatnenie práva podľa § 53 ods. 9 OZ, pretože na základe tohto právneho úkonu zakladá veriteľovi právo domáhať sa plnenia svojej pohľadávky v celosti. Z dôkazov predložených žalovaným 1/ bolo podľa nich preukázané, že tieto listiny žalovaný 1/ zasielal a doručoval na adresu R., N. N.. Adresou, kde mal žalobca 3/ svoje stále bydlisko a kde sa pravidelne zdržiaval, bola adresa uvedená v úverovej zmluve, a to B. č. 6, F. Z. a na túto adresu žalovaný 1/ zasielal aj ostatné listiny. Žalovaný 1/ zasielal listiny žalobcovi 3/ na rôzne adresy a to v rozpore so svojou zákonnou odbornou starostlivosťou, ktorú by mal dodržiavať. Listiny (posledná výzva na úhradu zo dňa 06. 10. 2017 a oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 15. 11. 2017) sa preto nedostali a ani nemohli dostať do sféry dispozície žalobcu 3/, ako to tvrdil prvoinštančný súd, a preto nemohlo dôjsť k platnému vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru z dôvodu nedoručenia listín, keď navyše nemohla byť podľa nich splnená druhá podmienka ust. § 53 ods. 9 OZ, t. j. upozornenie spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie práva podľa § 565 OZ. Poukázali aj na to, že okrem splnenia dvoch zákonných podmienok podľa § 53 ods. 9 OZ, je nutné pri zosplatení úveru dodržať ust. § 565 druhá veta OZ, čo však prvoinštančný súd podľa nich nijako nevyhodnotil. Uviedli, že nakoľko tieto prejavy vôle (upozornenie na možné zosplatenie úveru a následné zosplatenie úveru) sú obsahom samostatné listiny, musí byť upozornenie na uplatnenie práva podľa § 53 ods. 9 OZ doručené dlžníkovi najneskôr do 15 dní pred splatnosťou najbližšie nasledujúcej splátky a výzva na zaplatenie celého dlhu pre omeškanie so zaplatením splátky potom musí byť dlžníkovi doručená následne po doručení upozornenia na uplatnenie práva podľa § 53 ods. 9 OZ dlžníkovi, ale ešte pred splatnosťou najbližšie nasledujúcej splátky a to tak, aby bolo dodržané ust. § 565 druhá veta OZ. Keďže žalovaný 1/ listom zo dňa 06. 10. 2017 mal vyzvať žalobcu 3/ na úhradu dlžných splátok s upozornením na možné zosplatenie úveru a následne listom zo dňa 15. 11. 2017 mal vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, pričom tento list mal byť žalovaným 1/ zaslaný a odovzdaný doručovateľovi na doručenie až dňa 16. 11. 2017, žalovaný 1/ stratil právo (aj keby došlo k doručeniu týchto listín žalobcovi 3/, čo však podľa nich nedošlo) na uplatnenie ust. § 53 ods. 9 OZ v spojení s § 565 OZ a to z dôvodu, že doručenie výzvy na zaplatenie celého dlhu pre omeškanie so zaplatením splátky až po dni splatnosti najbližšej splátky už nemá za následok stratu výhody splátok pre dlžníka, pretože splatnosťou ďalšej nasledujúcej splátky toto právo žalovaného 1/ ako veriteľa zaniklo. Na základe uvedených skutočností bolo podľa nich dostatočne preukázané, že zo strany žalovaného 1/ nedošlo k účinnému zosplateniu úveru a táto domnelá pohľadávka žalovaného 1/, ktorú má mať voči žalobcovi 3/ a o ktorej urobil žalovaný 1/ vyhlásenie o jej pravosti, sume a splatnosti pohľadávky, neexistuje a žalovaný 1/ na túto pohľadávku nemá zákonný nárok.

Zotrvali na tom, že v prípade, ak je právnym titulom pohľadávky žalovaného 1/ vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru, žalovaný 1/ by mal v tomto prípade zákonný nárok len na úroky z úveru do dňa zosplatenia úveru, pretože po zosplatení úveru má veriteľ nárok len na úroky z omeškania. Takýto právny názor je podľa nich v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít (napr. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV.ÚS 476/2012 zo dňa 18. 09. 2012)

a vyplýva aj z rozhodnutí iných súdov, napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obo/143/1998, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6C0/190/2014 zo dňa 30. 06. 2015, Krajského súdu Nitra sp. zn. 25Co/352/2017 zo dňa 05. 09. 2018 a pod., ktoré síce podľa nich nie sú ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít, avšak na túto problematiku majú rovnaký právny názor. Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/42/2020 zo dňa 16. 06. 2020, na ktoré poukázal vo svojom rozhodnutí prvoinštančný súd a ktorým odôvodnil svoj právny názor (bez ďalšieho odôvodnenia), vyslovil síce iný právny názor, avšak toto rozhodnutie nie je ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít v zmysle Čl. 2 ods. 2 CSP.

Podľa ich názoru žalovaný 1/ sa prostredníctvom výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby snaží domôcť nároku, ktorý je uplatnený žalovaným 1/ v rozpore so zákonom, nakoľko si uplatňuje aj úroky z úveru po zosplatnení úveru a to napriek tomu, že na tieto nemá zákonný nárok.

Uviedli, že na Okresnom súde Rimavská Sobota je vedené konanie pod sp. zn. 17Csp/4/2020 vo veci žalobcu (v tomto konaní žalovaného 1/) Prvá stavebná sporiteľňa, a. s. proti žalovanému (v tomto konaní žalobcu 3/) XX., o zaplatenie 40.319,50 Eur s prísl.. V tomto konaní žalovaný 1/ podal proti žalobcovi 3/ dňa 28. 01. 2020 žalobu o zaplatenie svojej pohľadávky 40.319,50 Eur s prísl., ktorá mu mala vzniknúť na základe vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 15. 11. 2017. Na Okresnom súde Rimavská Sobota sa teda začalo konanie, v ktorom sa žalovaný 1/ domáha voči žalobcovi 3/ zaplatenia svojej pohľadávky, ktorú sa snaží vymôcť aj prostredníctvom výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby. V tejto právnej veci prebehlo na Okresnom súde Rimavská Sobota dňa 02. 09. 2020 prvé súdne pojednávanie, na ktorom súd podľa § 181 ods. 2 CSP uviedol svoje predbežné právne posúdenie veci, t.j. že vyhlásenie žalovaného 1/ o mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 15. 11. 2017 je neplatné a neúčinné, čo znamená, že na základe tohto neplateného právneho úkonu žalovaný 1/ nemá voči žalobcovi 3/ zákonný nárok na žalovanú sumu. Tento vyslovený právny názor Okresného súdu Rimavská Sobota v konaní sp. zn. 17Csp/4/2020 je v absolútnom rozpore s právnym názorom, ktorý uviedol prvoinštančný súd v napadnutom rozhodnutí, pričom je podľa nich zrejmé, že Okresný súd Rimavská Sobota na rozdiel od prvoinštančného súdu v tomto konaní mal dostatok dôkazov na to, aby vedel posúdiť zákonnosť nároku žalovaného 1/, ktorého sa domáha voči žalobcovi 3/. Za takéhoto stavu je preto podľa nich dôvodné predpokladať, že v prípade ak im dočasne nebude poskytnutá ochrana vydaním neodkladného opatrenia, a to povinnosti zdržať sa výkonu záložného práva na založených nehnuteľnostiach, budú nútení domáhať sa svojich práv podaním žaloby o neplatnosť dobrovoľnej dražby, čím budú zbytočne nútení iniciovať ďalší súdny spor, ktorému sa je možné vyhnúť v prípade vydania neodkladného opatrenia.

Podľa ich názoru prvoinštančný súd mal vydať neodkladné opatrenie, nakoľko sú na to splnené zákonné podmienky, keďže osvedčili existenciu právneho vzťahu medzi sporovými stranami, ktorý pramení z úverovej zmluvy, záložnej zmluvy, ako aj zmluvy o vykonaní dražby uzatvorenej medzi žalovaným 1/ a žalovaným 2/. Taktiež osvedčili dôvodnosť obavy, že napriek tomu, že pohľadávka žalovaného 1/ je sporná, žalovaný 1/ naďalej uplatňuje výkon záložného práva formou realizácie dobrovoľnej dražby založenej nehnuteľnosti prostredníctvom žalovaného 2/ ako dražobníka, čím sú priamo a bezprostredne ohrozené ich práva.

Taktiež osvedčili, že majú naliehavý právny záujem na tom, aby sa odstránil nezákonný stav vyvolaný žalovaným 1/, ktorý na základe konania žalovaného 2/ nepochybne smeruje k výkonu záložného práva pre neexistujúcu pohľadávku žalovaného 1/, čím je vlastnícke právo žalobkyň 1/ a 2/ k založenej nehnuteľnosti priamo ohrozené. V prípade ak by došlo k výkonu záložného práva na nehnuteľnostiach vo vlastníctve žalobkyň 1/ a 2/ a následnom zamietnutí žaloby na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 17Csp/4/2020, došlo by podľa nich k nedôvodnému výkonu záložného práva na základe neexistujúcej pohľadávky žalovaného 1/ voči žalobcovi 3/, čím by došlo k nenávratnej ujme na právach a oprávnených záujmoch žalobkyň 1/ a 2/ v podobe straty obydľia a súčasne aj majetkovej ujmy všetkých žalobcov.

Na záver konštatovali, že vydaním neodkladného opatrenia by žalovaný 1/ ako záložný veriteľ neutrpel žiadnu ujmu na svojich právach, pretože by mu záložné právo zostalo a mohol by prípadne vykonať výkon tohto záložného práva po tom, ako by došlo k právoplatnému rozhodnutiu Okresného súdu Rimavská Sobota pod sp. zn. 17Csp/4/2020 v prospech žalovaného 1/, v ktorom sa žalovaný 1/ domáha voči žalobcovi 3/ zaplatenia svojej pohľadávky, ktorú sa snaží vymôcť aj prostredníctvom výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby.

3. Žalovaný 1/ vo vyjadrení k odvolaniu navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil.

Trval na všetkých svojich doterajších vyjadreniach týkajúcich sa zosplatnenia predmetnej pohľadávky, s ktorými sa stotožnil aj okresný súd v napadnutom uznesení. Pokiaľ ide o právo vyhlásiť splatnosť do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky, že v prípade, ak by „žalovaný“ zaplatil splátku od upozornenia na vyhlásenie splatnosti do samotného oznámenia o vyhlásení splatnosti, „žalobca“ by bol povinný celý proces zopakovať. Nakoľko však „žalovaný“ nezaplatil od upozornenia na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti žiadnu ďalšiu splatnú splátku, „žalobca“ bol oprávnený kedykoľvek vyhlásiť splatnosť, je to „žalobcovo“ právo, nie povinnosť (poukázal na komentár JUDr. Fekete k § 565 Občianskeho zákonníka - „Ak veriteľ nepoužije v dôsledku nesplnenia niektorej splátky svoje právo a neoznámí dlžníkovi alebo neuplatní na súde najneskoršie do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky, že trvá na zaplatení celej pohľadávky a dlžník medzitým zaplatí ďalšiu splátku riadne a včas, veriteľ už po zaplatení ďalšej splátky nemôže svoje právo využiť. V takom prípade sa môže domáhať len zaplatenia už splatnej splátky. Svoje právo môže veriteľ využiť kedykoľvek v prípade nezaplatenia niektorej z ďalších splátok a vyvolať tak splatnosť celého dlhu. Ak dlžník včas splátku nesplatí, dostáva sa do omeškania s celým dlhom.“). On preukázal, že splatnosť v danom prípade bola vyhlásená v súlade splatnými právnymi predpismi. Rovnako tak trval aj na zákonnosti úroku za úver po vyhlásení splatnosti.

Ďalej uviedol, že na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 01. 10. 2020 došlo k postúpeniu pohľadávky, ktorá je zabezpečená záložným právom k nehnuteľnosti, ktorá je predmetom nariadenia neodkladného opatrenia a ktorá vznikla zo Zmluvy o úvere, ktorú žalobcovia 1/-3/ v predmetnom spore napádajú, a to spoločnosti EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO 35 724 803. Zmluva nadobudla platnosť a účinnosť dňa 01. 10. 2020.

Vzhľadom na uvedenú skutočnosť už nie je naďalej oprávnený vykonávať záložné právo predajom predmetnej nehnuteľnosti na dobrovoľnej dražbe a od tohto výkonu upustil, tzn. že ani žalovaný 2/ nepokračuje vo výkone dobrovoľnej dražby. Mal za to, že nie sú splnené podmienky na vydanie neodkladného opatrenia, spočívajúce jednak v absencii jeho pasívnej legitímácie a jednak v tom, že v zmysle § 325 CSP nie je viac daná potreba bezodkladne upraviť pomery, nakoľko už nie je viac oprávnený vykonávať záložné právo predmetných nehnuteľností a nie je teda záložným veriteľom.

Poukázal aj na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 28. 07. 2020, sp. zn. 13Co/31/2020, z ktorého vyplynulo, že neodkladné opatrenie má pružne a rýchlo reagovať na aktuálnu situáciu existujúcu medzi sporovými stranami. Za aktuálnej situácie on už nie je viac veriteľom a ani záložným veriteľom z pohľadávky, ktorá vznikla na základe Zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere zo dňa 24. 05. 2012 a bola zabezpečená záložným právom k nehnuteľnosti evidovanej na LV č. 144, k. ú. O., pretože všetky práva a povinnosti zo Zmluvy o úvere, vrátane záložného práva, prešli na nového veriteľa, a teda nie je daný dôvod na to, aby bola žalobcom 1/-3/ poskytnutá ochrana v podobe vydania neodkladného opatrenia.

4. Žalovaný 1/ podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 20. 10. 2020 navrhol, aby súd pripustil vstup EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO 35 724 803 na miesto žalovaného 1/ s poukazom na to, že svoju splatnú pohľadávku zabezpečenú záložným právom k nehnuteľnosti evidovanej na LV č. 144, k. ú. O., v súvislosti s ktorou je vedené predmetné konanie, postúpil podľa § 524 a nasl. OZ na základe Zmluvy o postúpení pohľadávky dňa 01. 10. 2020 spoločnosti EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803. Na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok, ktorá nadobudla platnosť a účinnosť dňa 01. 10. 2020, prešli práva k vymáhanej pohľadávke, jej príslušenstvu a k všetkým právam s ňou spojenými z neho ako postupcu na EOS KSI Slovensko, s. r. o. ako postupníka, pričom on stratil pasívnu legitímáciu v predmetnom konaní (č.l. 134-135 spisu).

5. Žalovaný 2/ sa k odvolaniu žalobcov 1/-3/ nevyjadril.

6. V dôsledku odvolania krajský súd, ako súd odvolací (podľa § 34 CSP), vec preskúmal v medziach daných ustanovením § 379 a 380 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1, 2 CSP a contrario a uznesenie súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutom výroku (prvý výrok) podľa ustanovenia § 388 CSP zmenil a výrok uznesenia prvoinštančného súdu o trovách konania (druhý výrok) zrušil (§ 389 ods. 1 písm. d/ CSP). Zároveň odvolací súd odvolanie žalobkyní 1/, 2/ odmietol (§ 386 písm. a/ CSP).

7. Odvolací súd skúmal včasnosť podaného odvolania žalobcov 1/-3/, ako jednu z procesných podmienok odvolacieho konania.

8. Odvolanie je riadnym opravným prostriedkom proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, v prípade, ak to zákon pripúšťa. Musí spĺňať určité zákonné podmienky, ktoré sú jednak objektívneho charakteru - prípustnosť odvolania a včasnosť podania odvolania, ale i subjektívneho charakteru - podanie odvolania oprávnenou osobou.

9. Odvolacia lehota je lehotou zákonnou, čo znamená, že ju nemožno dohodou strán, ba dokonca ani rozhodnutím súdu predĺžiť ani skrátiť. Odvolacia lehota má charakter procesnej lehoty, a teda na jej počítanie sa aplikuje ustanovenie § 121 CSP. Procesná lehota (na rozdiel od hmotnoprávnej lehoty) je zachovaná vtedy, ak sa v posledný deň lehoty urobí úkon na príslušnom súde, alebo sa podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť, eventuálne ak je urobené elektronickými prostriedkami doručené súdu mimo pracovného času. Podľa ustanovenia § 362 ods. 1 CSP sa odvolanie podáva do 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje.

10. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že žalobkyniam 1/, 2/ bolo uznesenie súdu prvej inštancie doručené dňa 15. 10. 2020 (č. l. 129 spisu) a žalobcovi 3/ bolo uznesenie súdu prvej inštancie doručené dňa 20. 10. 2020 (č. l. 130 spisu). Žalobcovia 1/-3/ podali osobne na súde prvej inštancie dňa 02. 11. 2020 odvolanie (č. l. 146 - 155 spisu). Zákonná lehota na podanie odvolania proti uzneseniu súdu prvej inštancie žalobkyniam 1/, 2/ uplynula dňa 30. 10. 2020. Žalobca 3/ podal odvolanie proti uzneseniu súdu prvej inštancie včas (v zákonnej lehote).

11. Odvolací súd na základe týchto skutočností konštatuje, že odvolanie žalobkýň 1/, 2/ bolo podané po uplynutí zákonom stanovenej 15-dňovej lehoty, teda oneskorene.

12. Podľa ustanovenia § 386 písm. a/ CSP odvolací súd odmietne odvolanie, ak bolo podané oneskorene.

13. Keďže odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie žalobkýň 1/, 2/ proti uzneseniu súdu prvej inštancie bolo podané oneskorene, neostala mu iná možnosť, ako toto odvolanie v súlade s citovaným ustanovením § 386 písm. a/ CSP odmietnuť.

14. Pokiaľ žalovaný 1/ navrhol, aby súd pripustil vstup EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803 na miesto žalovaného 1/, odvolací súd poukazuje na ustanovenie § 80 ods. 1, 2 CSP, podľa ktorého: „Ak po začatí konania nastala právna skutočnosť, s ktorou sa spája prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná, môže žalobca navrhnúť, aby do konania na jeho miesto alebo na miesto žalovaného vstúpil ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené alebo na koho prešli. Súd vyhovie návrhu podľa odseku 1, ak sa preukáže, že po začatí konania došlo k prevodu alebo prechodu pravá alebo povinnosti, a ak s tým súhlasí ten, kto má vstúpiť na miesto žalobcu. Právne účinky spojené s podaním žaloby zostávajú zachované.“

15. Z ustanovenia § 80 ods. 1, 2 CSP vyplýva, že subjekt, ktorý môže navrhnúť zmenu na strane žalobcu, resp. na strane žalovaného, je výlučne žalobca, ktorý je subjektom disponujúcim procesnou aktivitou pri zmene strán sporu. Vzhľadom na uvedené žalovaný 1/ nebol legitimovaným subjektom na podanie návrhu na zmenu strán sporu (žalovaného 1/), preto odvolací súd v zmysle ustanovenia § 80 ods. 1, 2 CSP návrh žalovaného 1/ na zmenu na strane žalovaného 1/ zamietol.

16. Podľa ustanovenia § 324 ods. 1 CSP pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

17. Podľa ustanovenia § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

18. Podľa ustanovenia § 325 ods. 2 písm. c), d) CSP neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby nenakladala s určitými vecami alebo právami, niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

19. Podľa ustanovenia § 329 ods. 1 veta prvá CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúču a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

20. Podľa ustanovenia § 329 ods. 2 CSP pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

21. Podľa ustanovenia § 330 CSP súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určitý čas.

22. Odvolací súd zdôrazňuje, že podľa ustanovenia § 329 ods. 2 CSP pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie, t.j. skutkový a právny stav ku dňu 29. 09. 2020.

23. Zo zákonnej úpravy neodkladného opatrenia vyplýva, že sa jedná o inštitút, ktorého základnou funkciou je dočasne upraviť pomery strán, pričom nárok (prípadne právo) nemusí byť nepochybne preukázaný, musí však byť osvedčený. Miera osvedčenia sa riadi vždy konkrétnou situáciou. Zo zákonnej úpravy neodkladného opatrenia je tiež zrejmé, že súd pri rozhodovaní o ňom nezisťuje všetky skutočnosti, ktoré by musel zisťovať v prípade konečného rozhodnutia vo veci samej. Súd sa obmedzí len na osvedčenie najzákladnejších skutočností, z ktorých možno vyvodiť opodstatnenosť nároku a nutnosť dočasnej úpravy pomerov.

24. Pri rozhodovaní o nariadení neodkladného opatrenia je súd viazaný návrhom strany, pričom by však mal starostlivo zvážiť najmä rozsah navrhovaných obmedzení. Povinnosť zdržať sa disponovania s vecami alebo právami, prípadne zdržať sa určitého konania uloží vždy len takým spôsobom, aby neprímerane nenarušil hospodárske funkcie strany, voči ktorému neodkladné opatrenie smeruje. Nariadenie neodkladného opatrenia je spravidla spojené so zásahom do vlastníckeho práva, pričom podľa čl. 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky je možné vlastnícke právo obmedziť iba v nevyhnutnej miere. Nariadenie neodkladného opatrenia môže byť aj zásahom do práva podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť (čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), eventuálne aj zásahom do práva na ochranu rodinného a súkromného života (čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky). Z týchto dôvodov je vždy potrebné posúdiť, či uložením navrhovaných obmedzení nedochádza k zásahu do uvedených základných práv nad nevyhnutnú mieru a či uloženie obmedzení sleduje legitímny cieľ (účel).

25. Odvolací súd konštatuje, že v posudzovanej veci sa jedná o dočasnú úpravu pomerov, pretože medzi žalovaným 1/ (v pozícii žalobcu) a žalovanými 3/ je od 28. 01. 2020 vedené na Okresnom súde Rimavská Sobota konanie pod sp. zn. 17Csp/4/2020 o zaplatenie istiny 40.319,50 Eur s príslušenstvom s odkazom na Zmluvu o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere uzavretej dňa 24. 05. 2012 medzi žalovaným 1/ v pozícii veriteľa a žalobcom 3/ v pozícii dlžníka. Ide o pohľadávku, ktorá je zabezpečená zmluvným záložným právom s odkazom na Zmluvu o zriadení záložného práva na nehnuteľný majetok zo dňa 18. 05. 2012 uzavretú medzi žalobkyňou 1/ a právnym predchodcom žalobkyne 2/ (H.) v pozícii záložcov a žalovaným 1/ v pozícii záložného veriteľa, pre ktorú žalovaný 1/ v pozícii záložného veriteľa navrhol vykonanie dražby predajom nehnuteľností v podielovom spoluvlastníctve žalobkýň 1/, 2/ s tým, že na základe Zmluvy č. A 41/2019/01 uzavretej medzi žalovaným 1/ (navrhovateľom dražby) a žalovaným 2/ (dražobníkom) sa vykonáva dražba nehnuteľností v podielovom spoluvlastníctve žalobkýň 1/, 2/.

26. V prejednávanej veci odvolací súd v prvom rade skúmal dôvodnosť (skutkový a právny základ) predmetného návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Z obsahu spisu je nesporné, že účelom návrhu žalobcov 1/-3/ na nariadenie predmetného neodkladného opatrenia bolo zachovanie existujúceho faktického a právneho stavu vo vzťahu k nehnuteľnostiam. Tento účel vyplýva z ich dôvodnej a oprávnenej obavy, aby eventuálnou realizáciou výkonu zmluvného záložného práva zo strany žalovaného 1/ (formou vykonania dobrovoľnej dražby) nedošlo k zhoršeniu jej faktického a právneho postavenia, prípadne, aby nedošlo k nezvratiteľnému následku alebo k stavu, ktorý by bol zvrátiteľný len s neprímeraným úsilím a nákladmi, resp. s veľkými obtiazami.

27. Ďalej je nesporné, že navrhované neodkladné opatrenie má priamo väzbu na konanie vo veci samej vedenej na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 17Csp/4/2020, predmetom ktorého

je posúdenie nielen výšky pohľadávky žalovaného 1/ voči žalobcovi 3/, pre ktorý bol podaný návrh na vykonanie dražby, ale aj splatnosti pohľadávky.

28. V aktuálnej dobe neprináleží odvolaciemu súdu posudzovať, do akej miery môže byť žalovaný 1/ vo veci samej úspešný. Podstatnou skutočnosťou je, že žalovaný 1/ v spolupráci so žalovaným 2/ (dražobníkom) vykonal konkrétne kroky smerujúce k realizácii dobrovoľnej dražby nehnuteľností. Už samotná vyššie uvedená okolnosť je dostatočným dôvodom na nariadenie predmetného neodkladného opatrenia voči žalovanému 1/ a žalovanému 2/. Okrem toho, existuje tu i ďalšia zásadná otázka a to, či existuje skutkový a právny dôvod na realizáciu zmluvného záložného práva formou dobrovoľnej dražby nehnuteľností, ak je sporná existencia, eventuálne výška pohľadávky žalovaného 1/, ktorá by mala byť dôvodom na realizáciu zmluvného záložného práva formou dobrovoľnej dražby.

29. Neodkladné opatrenie preto má za cieľ, aby do vyriešenia sporu vo veci samej (v ktorom sa budú riešiť i vyššie uvedené pochybnosti a otázky), nebol zo strany žalovaného 1/ realizovaný eventuálny výkon záložného práva k nehnuteľnostiam a aby žalovaný 2/ sa zdržal realizácie dobrovoľnej dražby. Ak by takáto okolnosť nastala, došlo by k výraznému zhoršeniu právneho (ale i faktického) postavenia žalobcov 1/-3/. Z tohto dôvodu možno konštatovať, že v danej veci existuje skutkový i právny dôvod na nariadenie predmetného neodkladného opatrenia voči žalovaným 1/, 2/.

30. Odvolací súd konštatuje, že zo strany žalovaného 1/ hrozí realizácia záložného práva vo forme dražby nehnuteľností, čo bolo v konaní listinnými dôkazmi osvedčené. Za takto osvedčeného skutkového stavu je teda daný dôvod na to, aby došlo k dočasnej úprave pomerov formou neodkladného opatrenia, ktorého legitímnym účelom je jednak to, aby do vyriešenia sporu vo veci samej nedošlo k realizácii výkonu záložného práva, v dôsledku ktorého by mohlo dôjsť k prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam na tretiu osobu, čím by sa v priebehu konania vo veci samej sa žalobkyne 1/, 2/ dostali nielen do výrazne horšieho právneho postavenia, ale i do veľmi zhoršeného faktického postavenia (ohrozenia bytových podmienok).

31. Nariadený rozsah neodkladného opatrenia je primeraný vyššie uvedenému sledovanému legitímnemu účelu, pričom nariadením tohto neodkladného opatrenia nevznikne žalovaným 1/, 2/ žiadna zásadná ujma, pretože súčasný právny vzťah k nehnuteľnostiam sa nezmenil, nakoľko predmetné záložné právo naďalej existuje a dočasne je pozastavený len jeho výkon.

32. Vzhľadom na uvedené, odvolaciemu súdu neostala iná možnosť, ako uznesenie súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutom výroku (prvý výrok) zmeniť (§ 388 CSP), keďže neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 387 CSP) ani na jeho zrušenie (§ 389 CSP).

33. Podľa ustanovenia § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

34. Rozhodnutie o neodkladnom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej ako konečného rozhodnutia len vtedy, ak neodkladné opatrenie konzumuje vec samu. Ide o návrh na neodkladné opatrenie podaný po skončení konania, ďalej podaný pred začatím konania, na ktoré nenadväzuje žaloba, alebo o prípad, ak by súd prvej inštancie musel vec skončiť procesne bez toho, aby ju prejednal.

35. Odvolací súd konštatuje, že žiadna z uvedených procesných situácií v posudzovanej veci nenastala, preto o trovách konania súvisiacich s neodkladným opatrením súd prvej inštancie nemal rozhodovať, nakoľko nešlo o konečné rozhodnutie. Keďže takto prvoinštančný súd nepostupoval, odvolaciemu súdu neostala iná možnosť ako uznesenie okresného súdu vo výroku o trovách konania (druhý výrok) zrušiť podľa § 389 ods. 1 písm. d) CSP.

36. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).